

Sygn. akt VI ACa 346/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Małgorzata Borkowska

Sędziowie: SA Irena Piotrowska

SO (del.) Tomasz Gal (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. C.

przeciwko (...) S.A. w W.

o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 8 września 2015 r.

sygn. akt XX GC 1304/13

- 1. oddala apelację;*
- 2. zasądza od R. C. na rzecz (...) S.A. w W. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;*
- 3. przyznaje adwokatowi Ł. K. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. wynagrodzenie w kwocie 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) podwyższonej o należny podatek od towarów i usług VAT w wysokości 23% tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;*
- 4. przyznaje adwokatowi W. O. od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w W. wynagrodzenie w kwocie 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) podwyższonej o należny podatek od towarów i usług VAT w wysokości 23% tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.*

Sygn. akt VI ACa 346/16

UZASADNIENIE

Powód **R. C.** pozwem z dnia 30 października 2013 r. wniósł o uchylenie uchwał (...) S.A. w W..

W uzasadnieniu powód wskazał, iż jest akcjonariuszem pozwanej spółki a uchwały są szkodliwe dla spółki i bezprawne, w sposób oczywisty powodują bezpośrednią szkodę majątkową po stronie akcjonariuszy oraz działają na niekorzyść spółki. Podał, iż w wyniku zaskarżonych uchwał akcje w sposób znaczący straciły wartość. Wskazał także, iż uchwały podjęte 4 marca 2013 r. stały się przedmiotem postępowania sądowego w sprawie o sygn. akt XX GC 331/13, które zostało umorzone na skutek cofnięcia pozwu. Uniemożliwiło to wstąpienie powoda do postępowania. Podał, iż spółka, która wniosła wskazany pozew, miała go reprezentować. Podkreślił, że podejmowane przez pozwanego działania o emisji ponad (...) akcji w sposób oczywisty zmierzają do pokrzywdzenia akcjonariuszy spółki. Wskazał, iż uważa za niekorzystne dla akcjonariuszy podejmowanie uchwał o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z wyłączeniem prawa poboru, a także decyzję o scaleniu spółki, w wyniku którego sześć walorów spółki o dotychczasowej wartości nominalnej 0,10 zł zostanie wymienionych za jedną akcję spółki o wartości nominalnej 0,60 zł każda. Podkreślił, iż przez te działania został pokrzywdzony.

Pozwany (...) **S.A. w W.** wniósł w odpowiedzi na pozew o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu oraz zasądzenia kwoty stanowiącej dziesięciokrotność wysokości kosztów postępowania na podstawie art. 423 § 2 k.p.c.

W uzasadnieniu pozwany zarzucił, iż powód nie posiada legitymacji do występowania w sprawie. Podał, iż pozwany jest spółką publiczną. Przed głosowaniem otrzymał listę osób uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu spółki publicznej, a tam nie wymieniono powoda, jako uprawnionego do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu i dlatego nie został umieszczony na liście obecności i nie uczestniczył w walnym zgromadzeniu, które podejmowało zaskarżone uchwały z dnia 4 marca 2013 r. Wskazał na upływ terminu do zaskarżenia uchwały. Pozwany zarzucił, że powód nie posiada także legitymacji do występowania w sprawie uchylenia uchwały podjętej na zgromadzeniu w dniu 7 października 2013 r. Nie zgłosił bowiem żądania zaprotokołowania sprzeciwu wobec podjętych uchwał. Pozwany wskazał, że działania podjęte przez walne zgromadzenie spółki nie są sytuacjami odosobnionymi i są podejmowane nie po raz pierwszy w historii. Kilkakrotnie podejmowane były uchwały upoważniające członków zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego oraz warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego oraz warunkowego podwyższenia kapitału a także emitowania na podstawie tego typu uchwał akcji będących w publicznym obrocie, toteż zarzut bezprawności przyjęcia uchwał budzi zdziwienie, zwłaszcza, że powód nie udokumentował tych zarzutów. Podał, iż zaskarżone uchwały podjęte zostały w sposób przewidziany prawem, większością kwalifikowaną i wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego. Podjęte zostały w interesie spółki, były jasne, transparentne oraz zgodne z dobrymi obyczajami.

Powód **R. C.** w piśmie z dnia 8 października 2014 r. uzupełniająco wskazał, iż wnosi w istocie o uchylenie uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 4 marca 2013 r. zwołanego na godzinę 11.00, uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 4 marca 2013 r. zwołanego na godzinę 13.00 oraz uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 7 października 2013 roku.

W uzasadnieniu powód podniósł, iż nie został dopuszczony do głosowania na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 4 marca 2013 r., chociaż na podstawie imiennego zaświadczenia o prawnie uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy spółki (...) S.A. w wydane przez (...) Banku (...), był uprawniony do uczestnictwa w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu wyznaczonym na dzień 4 marca 2013 r. zarówno na godzinę 11.00, jak i 13.00. Wskazał, iż pomimo okazania zaświadczenia, pozwany odmówił powodowi prawa udziału w nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Podał, iż zarząd pozwanej spółki, przez rozpoczęciem posiedzenia Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy powinien podjąć kroku zmierzające do niezwłocznego wyjaśnienia kwestii legitymacji powoda jako akcjonariusza „pominiętego” na liście osób uprawnionych do udziału w zgromadzeniu. Wskazał, iż warunki zaskarżenia uchwały z dnia 7 października 2013 r. zostały spełnione. Powód głosował przeciwko uchwale i zgłosił sprzeciw wobec uchwały. Sprzeciw nie znalazł odzwierciedlenia w protokole. Podkreślił, iż wyrażał dezaprobatę wobec uchwały z uwagi na sprzeczność z dobrymi obyczajami i godzenie w interes akcjonariuszy. Wskazał, że powinny być uwzględnione wyjątkowe okoliczności sprawy albowiem powód podjął czynności mające na celu zaskarżenie uchwał, niezwłocznie po ich powzięciu, jak również z uwagi na charakter zaskarżonych uchwał. Uchwały stoją w sprzeczności z dobrymi obyczajami, godzą w interes spółki oraz mają na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Spółka

(...) miała, na skutek uzgodnień z powodem, zaskarżyć uchwałę w jego imieniu. Powód podjął dodatkowe czynności związane z uchycieniem uchwał z dnia 4 marca 2013 r., w tym skierował do pozwanego pismo datowane na dzień 17 lipca 2013 r. w sprawie uchycienia uchwał, jak również założył do Prokuratury zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Złożył też wniosek o wgląd do akt sprawy XX GC 331/13 w celu wstąpienia w charakterze interwenienta ubocznego. Wnioskował o zastosowanie art. 5 k.c. i nie uwzględnienie terminu zawitego. Wskazał, iż uchwały podjęte w dniu 4 marca 2013 r. i 7 października 2013 r. są ze sobą funkcjonalnie i ściśle powiązane i muszą być oceniane łącznie. Mają na celu pokrzywdzenie akcjonariuszy i godzą w interes powoda oraz spółki. Są sprzeczne z dobrymi obyczajami. Wniósł o zastosowanie art. 102 k.p.c. i nieobciążenie powoda kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Wskazał na stan majątkowy powoda, który uległ pogorszeniu od czasu złożenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jak i subiektywne przekonanie powoda o przysługującym mu roszczeniu.

W sprawie o sygn. akt XX GC 1304/13 wyrokiem z dnia 8 września 2015 r. **Sąd Okręgowy w Warszawie** oddalił powództwo, zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 377 zł tytułem kosztów procesu oraz przyznał od Skarbu Państwa wynagrodzenie pełnomocnikowi powoda pełniącemu te funkcję z urzędu (k. 311).

Powyższe rozstrzygnięcie Sądu I instancji zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

(...) S.A. w W. to spółka publiczna, której akcje są dopuszczone do obrotu na Giełdzie (...) S.A.

R. C. posiada akcje (...) S.A. w W..

R. C. posiadał imienne zaświadczenie o prawie uczestnictwa na walnym zgromadzeniu nr (...) w dniu 4 marca 2013 r. (zaświadczenie, k. 8)

Na dzień 4 marca 2013 r. zwołane zostały dwa Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki (...) S.A. tj. na godzinę 11.00 i na godzinę 13.00. R. C. był obecny na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy w dniu 4 marca 2013 r. wyznaczonym na godzinę 11.00 (bezsporne, lista obecności, k. 93, lista osób uprawnionych do głosowania, k. 107 i nast.)

R. C. nie został dopuszczony do głosowania podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. w W. w dniu 4 marca 2013 r. zwołanego na godz. 13.00. Nie został umieszczony, jako osoba uprawniona do głosowania na liście z (...). Nie był obecny na Walnym Zgromadzeniu zwołanym na godzinę 13.00. (zeznania świadków: P. K. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r., 01.06.12, G. G. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. 01.16 .23 i nast., lista obecności, k. 84, lista osób uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu spółki , k. 85 i nast.)

W dniu 4 marca 2013 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki (...) S.A. zwołane na godzinę 13.00 podjęło uchwałę nr (...) w sprawie zmian w statucie spółki poprzez upoważnienie zarządu do podwyższenia kapitału zakładowego w granicach kapitału docelowego w wyłączeniu prawa poboru i uchwałę nr (...), w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego spółki w drodze emisji akcji serii (...), w sprawie emisji warrantów subskrypcyjnych serii (...), zmiany statutu spółki oraz o wyłączeniu prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy (bezsporne, akt notarialny z dnia 4 marca 2013 r., k. 56 i nast.) .

Uchwały zostały opublikowane na portalach giełdowych.

(...) S.A. w T. pozewem z dnia 4 kwietnia 2013 r. wniosło o stwierdzenie nieważności uchwał nr (...) z dnia 4 kwietnia 2013 r. Pozew w sprawie został cofnięty. Postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 16 lipca 2013 r. (bezsporne, postanowienie z dnia 16 lipca 2013 r., k. 159 akt o sygn. XX GC 331/13)

R. C. dowiedział się o uchwałach podjętych w dniu 4 kwietnia 2013 r. w czerwcu 2013 r. (zeznania powoda R. C. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r., 00.35.02 i nast.)

R. C. wniósł o wgląd do akt o sygn. XX GC 331/13 wskazując, iż chce wstąpić do sprawy jako interwenient uboczny (pismo z dnia 6 czerwca 2013 r., k. 9).

R. C. był obecny na Zgromadzeniu Akcjonariuszy (...) S.A. w W. w dniu 7 października 2013 r., które podjęło uchwałę nr (...) w sprawie zmiany uchwały z dnia 9 lipca 2013 r. i w sprawie zmiany dotychczasowej treści statutu. Głosował przeciwko uchwale nr (...). Wyraził dezaprobatę przyjętych uchwał. R. C. nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu. (zeznania świadka S. K. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. 00.11.16 i nast. oraz zeznanie T. C. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. 00.21.44 i nast., zeznania powoda R. C. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. 00.35/02 i nast.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd Okręgowy na podstawie wyżej powołanych dokumentów i ich odpisów oraz niekwestionowanych twierdzeń pozwanego. Sąd dał wiarę przesłuchanym w sprawie świadkom oraz zeznaniom samego powoda, które z nimi korespondowały.

Na tej podstawie Sąd I instancji przyjął, iż powód R. C. o uchwałach podjętych na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy z dnia 4 marca 2013 r. dowiedział się w czerwcu 2013 r., o czym wprost zeznał (zeznania R. C. złożone na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2015 r. 00.35.02 i nast.) Zdaniem tego Sądu zeznania te korespondują z twierdzeniami w zakresie woli uczestniczenia, w charakterze interwenienta z sprawie o uchylenie uchwał z dnia 4 marca 2013 r., która została wniesiona przez (...) S.A. w T. oraz treścią pisma z dnia 6 czerwca 2013 r. (k. 9) dot. wglądu do akt.

Na tych samych podstawach Sąd Okręgowy przyjął, iż R. C. nie żądał zaprotokołowania sprzeciwu wobec uchwały nr (...) podjętej na Walnym Zgromadzeniu w dniu 7 października 2013 roku. W tym zakresie Sąd I instancji wskazał, że wzmianki o takim sprzeciwie brak jest w protokole Zgromadzenia sporządzonym w formie aktu notarialnego. Sąd ten uznał, że niezgłoszenie sprzeciwu wobec uchwały wraz z żądaniem zaprotokołowania wynika tak z zeznań S. K., akcjonariusza obecnego na zgromadzeniu, jak i T. C., notariusza protokołującego zgromadzenie, a i zeznań samego powoda. Sąd Okręgowy zaznaczył, że sam powód R. C. zeznał wyraźnie, iż w trakcie samego zgromadzenia nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu (zeznania złożone w dniu 27 sierpnia 2015 r. 00.35.02 i nast.).

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji dokonał następujących rozważań:

Powód swoje roszczenie opierał na treści art. 422 § 1 ksh, który stanowi, iż uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

Sąd ten podkreślił, iż zgodnie z ogólną zasadą postępowania wyrażoną cywilnego w art. 6 k.c. do powodów, którzy występują z pozwem należało udowodnienie faktów pozytywnych, które stanowią podstawę powództwa, gdyż z faktów tych wywodzą swoje prawo.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji rozważył, czy powód posiada legitymację do zaskarżenia uchwał, i czy powództwo wniósł w przepisany terminie.

Nie ulegało kwestii, iż powód jest akcjonariuszem spółki pozwanej (...) S.A.

Powód domagał się uchylenia uchwał podjętych na Walnym Zgromadzeniu Wspólników w dniu 4 marca 2013 r. oraz 7 października 2013 roku.

Zgodnie z art. 424 § 1 i 2 k.s.h. powództwo o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia należy wnieść w terminie miesiąca od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż w terminie sześciu miesięcy od dnia powzięcia uchwały. W przypadku spółki publicznej termin do wniesienia powództwa wynosi miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały.

Początek biegu terminu określonego w kodeksie do zaskarżenia uchwały liczyć należy nie od daty otrzymania wiadomości o fakcie podjęcia uchwały, lecz od daty otrzymania wiadomości o jej treści. Nie chodzi przy tym jednak o możliwości poznania treści uchwały, lecz o pozytywną wiedzę o niej (tak wyrok SA w Warszawie z dnia 26 kwietnia

1996 r., I ACr 291/96, PG 1997, nr 3, s. 39). Otrzymanie informacji może mieć miejsce razem z zawiadomieniem w drodze pisemnej, ogłoszeniem w prasie. Może to być także związane z realizowaniem prawa przeglądania księgi protokołów, do której są wpisywane uchwały.

Nie ulega wątpliwości, iż pozwana spółka jest spółką publiczną. Dla tej spółki terminy wskazane powyżej są jeszcze krótsze i wynoszą odpowiednio miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały.

Powód zaskarżył uchwały podjęte na zgromadzeniu w dniu 4 marca 2013 r., pozwem z dnia 30 października 2013 r., a termin do ich zaskarżenia upłynął dniem 5 czerwca 2013 r.

W tych warunkach bez wpływu na sprawę pozostaje fakt, iż powód o treści uchwał dowiedział się w czerwcu 2013 roku.

Sąd Okręgowy zaznaczył, iż po upływie wskazanego ww. przepisie terminu uchwała nie może być zaskarżona, nawet gdyby zachodziły warunki materialne i osoby legitymowane wnosili powództwo.

Sąd ten nie znalazł jednocześnie podstaw do zastosowania art. 5 k.c. przyjmując, iż wskazany termin jest terminem zawitym, który sąd bierze pod uwagę z urzędu, bez względu na zarzut strony. Terminy wskazane w tym przepisie są stosunkowo krótkie. Chodzi przede wszystkim o to, aby skrócić czas niepewności dla spółki, organów, akcjonariuszy, osób trzecich co do możliwości uchylecia uchwały i ryzyka, że czynności podejmowane przez spółkę mają wadliwą podstawę.

Zaskarżenie uchwały może być wielotorowe. Nie ma przeszkód, aby niezależnie od siebie uchwałę skarżyły różne osoby czy organy. Przede wszystkim dlatego, że zaskarżenie uchwały może wiązać się z zupełnie odmiennymi przesłankami. Z tego względu bez wpływu na sprawę pozostawić należało fakt, powód nosił się z zamiarem wstąpienia do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego.

Mając zatem na względzie powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż powód R. C. wniósł pozew o uchylenie uchwał podjętych w dniu 4 marca 2013 r. po upływie przepisanej terminu.

Odnosnie żądania uchylenia uchwały nr (...)podjętej na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w dniu 7 października 2013 r. Sąd I instancji wskazał, co następuje:

Zgodnie z art. 422 § 1 i 2 k.s.h. uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje m.in. akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej.

Powód nie wykazał w sprawie, iż posiada legitymację do wniesienia powództwa o uchylenie ww. uchwały albowiem nie wykazał, że zgłosił żądanie zaprotokołowania sprzeciwu.

Na marginesie Sąd Okręgowy wskazał, iż w przypadku oparcia żądania uchylenia uchwały walnego zgromadzenia na jej sprzeczności z dobrymi obyczajami muszą zostać spełnione łącznie dwie przesłanki. Oprócz sprzeczności z dobrymi obyczajami uchwała musi godzić w interesy spółki lub mieć na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Sama sprzeczność uchwały z dobrymi obyczajami nie jest wystarczającą przesłanką dla uchylenia takiej uchwały. Wykazanie sprzeczności uchwały z dobrymi obyczajami nie jest równoznaczne z tym, że taka uchwała automatycznie godzi w interesy spółki lub ma na celu pokrzywdzenie akcjonariusza. Przesłanka braku zgodności uchwały z dobrymi obyczajami nakazuje weryfikację uchwały według etyczno-moralnych kryteriów oceny postępowania w działalności gospodarczej. Pojęcie dobrych obyczajów odnosi się nie tylko do uczciwości kupieckiej skierowanej na zewnątrz funkcjonowania spółki (w stosunku do innych uczestników obrotu gospodarczego), ale przede wszystkim do stosunków wewnętrznych w spółce, w tym relacji pomiędzy wspólnikami.

Powód wskazywał, że podjęte uchwały uszczuplają majątek spółki i powodują pokrzywdzenie akcjonariuszy. Poza jednak własnymi twierdzeniami nie zgłosił żadnych dowodów w tym zakresie. Wskazać zaś należy, iż samo twierdzenie nie jest dowodem w sprawie, zwłaszcza gdy jest to okoliczność sporna.

Pojęcie dobrych obyczajów jest generalną klauzulą odsyłającą opartą na kryterium oceny zaczerpniętym z zasad powszechnej obyczajowości. Przez dobre obyczaje należy rozumieć takie zachowania, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie spółki i otoczenie "gospodarcze", a są z pewnością związane z przestrzeganiem uczciwości "kupieckiej" przy prowadzeniu działalności gospodarczej (J. Szwaja, Kodeks, 1998, t. II, s. 829) należy jednak pamiętać, że regulacja zawarta ww. przepisie nie zawęża pojęcia dobrych obyczajów do norm uczciwego postępowania panujących wśród przedsiębiorców (por. S. Sołtyśński, Nieważne..., op. cit., s. 14; por. też wyrok SN z dnia 16 października 2008 r., III CSK 100/08, LEX nr 479374, zgodnie z którym dobre obyczaje w rozumieniu art. 422 § 1 k.s.h. to ogólne reguły uczciwości kupieckiej, pojawiające się w związku z prowadzeniem działalności handlowej przez przedsiębiorców). Dobre obyczaje nie są tworzone ad hoc, ale powstają na przestrzeni określonego (zazwyczaj dłuższego) czasu, tak że przez ich powtarzalność stają się "dobre" (aprobowane, przyjęte, w końcu wymagane), co należy odnosić jako kierunek zmian stosunków w obrocie. Jeżeli w grupie spółek określonej branży przyjęte są pewne "normy" wewnętrzne, czasem mające wymiar etyczny, należy ich przestrzegać. Zdarzyć się może, że będą one miały formę spisaną. Dobre obyczaje możemy wiązać także z tzw. dobrymi praktykami. Określone zachowania mogą mieścić się co prawda w granicach prawa, jednak mogą wykraczać poza dobre obyczaje. Chodzi więc o przyzwoite postępowanie, które uwzględni w odpowiednim stopniu różne interesy służące wszystkim w spółce.

Godzenie w interesy spółki ma miejsce wówczas, gdy są podejmowane działania powodujące uszczuplenie majątku, ograniczające zysk spółki, "uderzające" w dobre imię jej lub jej organów, czy chroniące interesy osób trzecich kosztem interesów spółki (w ten sposób SA w Katowicach w wyroku z 25 lipca 2013 r., V ACa 252/13, LEX nr 1363255). Godzenie w interesy spółki należy traktować bardzo szeroko. Zakres tego pojęcia nie może być ograniczony tylko do aktualnej sytuacji. Całokształt skutków podjętej uchwały należy również odnosić do potencjalnych sytuacji, które mogą mieć miejsce w przyszłości. Niedopuszczalne jest utożsamianie interesu spółki akcyjnej wyłącznie z interesem akcjonariusza większościowego, podobnie nie można uznać, że działanie obronne akcjonariusza mniejszościowego zawsze podyktowane jest interesem spółki lub zostaje podjęte w obiektywnym jej interesie. Wszelkie uchwały, które nawet pośrednio przez naruszenie czyichś interesów powodują naruszenie interesów spółki, objęte są normą art. 422 k.s.h.

Powód nie wykazał, iż zaskarżona uchwała jest lub mogła być oceniana jako naganna z punktu widzenia uczciwości związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Powyższe uzasadniało przyjęcie zdaniem Sądu Okręgowego, iż uchwały nie naruszają dobrych obyczajów ani nie godzą w w/w interes.

Sąd I instancji wyjaśnił, iż pokrzywdzenie akcjonariusza będzie miało miejsce, gdy w wyniku podjęcia uchwały jego pozycja w spółce zmniejsza się, co może wiązać się z pogorszeniem jego sytuacji udziałowej bądź osobistej. Może polegać na odebraniu praw lub zwiększeniu obowiązków. Pokrzywdzenie akcjonariusza to nie tylko powstanie "szkody" w jego majątku, może być również odnoszone do jego pozycji, dobrego imienia, naruszenia zasady równouprawnienia (nieprzyznanie dywidendy, przy przyznaniu jej innym - dotyczy to również sytuacji wstrzymania wypłaty dywidendy wszystkim akcjonariuszom w sytuacji, gdy wszyscy z wyjątkiem jednego lub ich większość otrzymuje wypłaty z zysku z tytułu na przykład członkostwa w organach). Pokrzywdzenie akcjonariusza może mieć również miejsce poprzez nałożenie obowiązków, którymi nie obarczono pozostałych. Pokrzywdzenie akcjonariusza oznacza jakąś jego "krzywdę" rozumianą w aspekcie majątkowym (szkoda) lub osobistym (krzywda). Potwierdził to SN w wyroku z 17 czerwca 2010 r. (III CSK 290/09, OSNC-ZD 2011, nr 1, poz. 10), stwierdzając, że pokrzywdzenie akcjonariusza spółki akcyjnej w rozumieniu art. 422 § 1 k.s.h. może nastąpić również w sferze jego interesów pozamajątkowych związanych z funkcjonowaniem spółki.

Powód nie wykazał, iż zaskarżone uchwały miały na celu pokrzywdzenie interesów akcjonariuszy.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. ustalając koszty zastępstwa procesowego na podstawie § 10 ust. 21 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu wraz z kosztami opłaty od pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy uznał, iż nie zachodzą przesłanki do zastosowania art. 423 § 2 k.s.h., wskazując iż powód po raz pierwszy wystąpił z powództwem o uchylenie uchwał pozwanej spółki, pozostając w przeświadczeniu o słuszności swoich twierdzeń. Uwzględniając zaś jego sytuację majątkową przyjąć należy, iż obciążenie powoda nawet częściowo żadaną przez pozwanego kwota stanowiło to nadmierną dla niego uciążliwość oraz byłoby niewykonalne.

W piśmie z dnia 15 października 2015 r. pełnomocnik powoda w imieniu powoda wniósł **apelację** od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie.

W piśmie tym strona powodowa wskazała, że zaskarża wyrok w całości i zarzuciła Sądowi I instancji:

1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i pominięcie okoliczności, iż powód został bezzasadnie niedopuszczony do udziału w Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. na godz. 13:00, w sytuacji gdy z zeznań powoda wynika, że podjął niezbędne czynności w celu wzięcia udziału w tym zgromadzeniu oraz był dopuszczony do udziału we wcześniejszym zgromadzeniu tego samego dnia na godz. 11:00, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, ponieważ okoliczność ta wpływa na ocenę sposobu funkcjonowania (...) S.A., w tym intencję pokrzywdzenia akcjonariusza, a także daje powodowi legitymację do wystąpienia o uchylenie uchwały na podstawie art. 422 § 1 pkt 3 k.s.h.,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu z zeznań powoda, która doprowadziła Sąd I instancji do uznania, że:

1) powód dowiedział się o uchwałach podjętych w dniu 3 marca 2013 r. już w czerwcu 2013 r., podczas gdy z zeznań tych wynika, że powód dowiedział się o treści uchwał znacznie później tj. w październiku 2013 r.;

2) powód nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu wobec uchwały nr (...)podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 r., podczas gdy z zeznań powoda wyraźnie wynika, że sprzeciw zgłaszał;

co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego i oddaleniem powództwa,

c) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu z zeznań świadka S. K., co doprowadziło Sąd I instancji do stwierdzenia, że powód nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu wobec uchwały nr (...)podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 r., podczas gdy świadek zeznał, że nie pamięta czy taki sprzeciw został zgłoszony, co skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego i oddaleniem powództwa,

d) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z 248 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych Powoda zawartych w pkt IV, VI petitum oraz w pkt III na s. 8 pisma powoda z dnia 8 października 2014 r. (K. 179 i nast.), podczas gdy wnioski te zmierzały do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, takich jak wyrażanie przez powoda dezaprobaty wobec uchwał podjętych na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 r. i przebiegu i okoliczności towarzyszących temu zgromadzeniu, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia, ponieważ nie pozwoliło powodowi wykazania zasadności powództwa,

2) naruszenie prawa materialnego, tj.:

a) art. 424 § 2 k.s.h. w zw. z art. 5 k.c. poprzez uznanie, że termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwał nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. upłynął z dniem 5 czerwca 2013 r., podczas uwzględnienie tego prawa w niniejszej sprawie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego,

b) art. 422 § 2 pkt 2 k.s.h. w zw. z art. 422 § 1 k.s.h. poprzez uznanie braku podstaw do uchylenia uchwał zaskarżonych przez powoda, podczas gdy w toku postępowania powód wykazał istnienie podstawy do uchylenia tych uchwał, w szczególności:

1) bezzasadność niedopuszczenia go na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. na godz. 13:00,

2) zamiar podjęcia niezbędnych czynności podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 r. do zaskarżenia uchwały nr (...) podjętej na tym zgromadzeniu;

3) krzywdzącego charakteru zaskarżonych uchwał, godzenia w interes Spółki i sprzeczności z dobrymi obyczajami.

Wskazując na powyższe naruszenia strona powodowa wniosła o:

1) o zmianę w całości zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i uchylenie uchwał nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. oraz uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 r.;

2) o nieobciążanie powoda kosztami procesu, na podstawie art. 102 k.p.c, w przypadku oddalenia apelacji;

3) przyznanie pełnomocnikowi powoda kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, z uwagi na fakt, iż koszty te nie zostały zapłacone w całości, ani w części.

Dodatkowo strona powodowa wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu ze świadka B. D. (1) na okoliczność bezzasadności niedopuszczenia powoda do udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. na godz. 13:00 oraz jego przebiegu.

W uzasadnieniu strona powodowa podniosła, że Sąd Okręgowy w sposób nieprawidłowy ocenił zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy, co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych, a ponadto Sąd ten dokonał nieprawidłowej wykładni przepisów prawa materialnego (k. 326 – 329).

Apelację od wyroku wniósł także samodzielnie powód w piśmie z dnia 15 października 2015 r., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając Sądowi I instancji błędną ocenę materiału dowodowego.

W uzasadnieniu powód podniósł, że nie zgadza się z przebiegiem rozprawy sądowej przed Sądem Okręgowym w Warszawie, ponieważ świadek został zamieniony z dnia 27 sierpnia 2015 r., zaznaczając że świadek S. K. wylegitymowany przed Sądem w dniu 27 sierpnia nie był osobą, która siedziała z boku na walnym zgromadzeniu w dniu 7 października 2013 roku. Według powoda Również inny był notariusz w dniu 7 października 2013 r. niż ten, który był na rozprawie w Sądzie w dniu 27 sierpnia 2015 roku.

Powód wskazał, że na walnym zgromadzeniu w dniu 7 października 2013 r. prosił w trybie rozkazującym zapisania tego, że nie zgadza się z zaskarżoną uchwałą.

Powód oświadczył, że nie zgadza się z ustaleniami Sądu Okręgowego o upływie terminu do zaskarżenia uchwał z 4 marca 2013 r., albowiem pełną wiedzę o uchwale z 4 marca 2013 uzyskał w październiku na walnym zgromadzeniu. Zdaniem powoda zaskarżone uchwały naruszyły dobre obyczaje i godzą w interes powoda jako akcjonariusza (k. 331-333).

Pismo to należało potraktować jako pismo uzupełniające uprzednią apelację powoda wniesioną przez jego pełnomocnika procesowego i tak też zostało potraktowane (k. 352).

W piśmie z dnia 27 listopada 2015 r. stanowiącym odpowiedź na apelację pozwana (...) S.A. w W. wniosła o oddalenie apelacji powoda w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych (k. 356 – 360).

W piśmie z dnia 2 czerwca 2016 r. powód złożył wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków R. Ż. oraz B. T. (k. 398). Na rozprawie w dniu 6 grudnia 2016 r. powód sprecyzował okoliczność, co do której mieliby zeznawać w/w świadkowie (k. 532).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Sąd pierwszej instancji prawidłowo ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, a dokonane przez ten Sąd ustalenia faktyczne oraz ocenę prawną Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne, co czyni zbędnym ich powtarzanie na aktualnym etapie postępowania.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wszystkie zarzuty apelacji są chybione.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd I Instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w kontekście wyprowadzenia przez ten Sąd, zdaniem powoda, błędnych wniosków, należy podnieść, co następuje:

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie naruszył przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Zgodnie z przepisem art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. W konsekwencji zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może zostać uznany za usprawiedliwiony jedynie wtedy, gdy sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki bądź z doświadczeniem życiowym.

Postawienie zarzutu obraży art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów; skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów i że naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy. Jak natomiast podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2004 r. (IV CK 339/02) podstawy zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie uzasadnia wywód przedstawiający odmienną ocenę szczegółowych faktów składających się na stan faktyczny stanowiący jako całość podstawę orzeczenia co do istoty sprawy, choćby ten wywód odpowiadał regułom logiki. Wiarygodność i moc poszczególnych dowodów nie podlega klasyfikacji parametrycznej, stąd przekonanie uczestników postępowania może być odmienne od przekonania składu orzekającego. Rozwiązanie pozornej sprzeczności istnienia dwóch usprawiedliwionych sądów (mniemań) tkwi w ustawowym przyznaniu kompetencji składowi orzekającemu ustalenia według swobodnego uznania, którą spośród prawdopodobnych wersji uznaje za prawdziwą. Dlatego też przedstawianie własnej oceny wiarygodności dowodów może mieć wartość tylko w takim zakresie, w jakim uzasadnia zarzut naruszenia wymienionych w art. 233 § 1 k.p.c. reguł oceny zgromadzonego materiału (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2004 r., IV CK 339/02).

Analiza uzasadnienia wyroku Sądu I instancji prowadzi do wniosku, że Sąd ten prawidłowo zastosował zasadę swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. zaś sformułowane przez pozwanego w apelacji zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rzekomą sprzeczność ustaleń faktycznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym mają charakter wyłącznie polemiczny z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd Okręgowy i sprowadzają się do przedstawienia alternatywnego stanu faktycznego, który zdaniem pozwanego powinien zostać przez ten Sąd ustalony na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Analiza oceny dowodów dokonana przez Sąd Okręgowy prowadzi do wniosku, iż Sąd ten dokonał oceny dowodów zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów określoną w art. 233 § 1 kpc. Jako nieuzasadnione należy uznać odmienne twierdzenie skarżącej. Zgodnie z przyjętym przez Sąd Najwyższy (wyrok z dnia 10.06.1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655) jak również doktrynę stanowiskiem normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, zasadami doświadczenia życiowego i regułami logicznego rozumowania, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wiążąc ich moc i wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji tak zakreślonych granic nie przekroczył. Należy podkreślić, iż Sąd pierwszej instancji dokonał wnikliwej i rzetelnej analizy całego przedstawionego materiału dowodowego. W ramach dokonanej przez Sąd pierwszej instancji oceny dowodów Sąd ten nie uchybił zasadom logicznego rozumowania lub też doświadczenia życiowego.

Powód mógłby tylko wówczas skutecznie postawić zarzut naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisu art. 233 § 1 kpc gdyby wykazał, iż Sąd Okręgowy uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tymczasem powód nie wykazał takich błędów Sądu Okręgowego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji wywiódł z przedstawionego materiału dowodowego trafne wnioski, pozostające w zgodności z zasadami logicznego rozumowania i doświadczeniem życiowym. Sąd ten zasadnie uznał, iż powód dowiedział się o uchwałach podjętych w dniu 3 marca 2013 r. już w czerwcu 2013 r., oraz że powód nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu wobec uchwały nr (...) podczas Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 7 października 2013 roku. Okoliczności te wynikały z zeznań samego powoda (k. 295 v.), a ponadto z pisma powoda z dnia 17 lipca 2013 r. wynika, że o uchwałach powziętych w dniu 4 marca 2013 r. powód wiedział przynajmniej w dniu 17 lipca 2013 r. (k. 7).

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie naruszył przepisów art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 248 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych powoda zawartych w pkt IV, VI petitum oraz w pkt III na s. 8 pisma powoda z dnia 8 października 2014 r. (k. 179 i nast.), albowiem wobec ustaleń faktycznych oraz oceny prawnej dokonanych przez Sąd Okręgowy przeprowadzenie tych dowodów nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji nie naruszył przepisów prawa materialnego, tj. art. 424 § 2 k.s.h. w zw. z art. 5 k.c. poprzez uznanie, że termin do wniesienia powództwa o uchylenie uchwał nr (...) Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 4 marca 2013 r. upłynął z dniem 5 czerwca 2013 roku.

Sąd ten dokonał także prawidłowej wykładni i zastosowania art. 422 § 2 pkt 2 k.s.h. w zw. z art. 422 § 1 k.s.h. i trafnie uznał, że zachodzi braku podstaw do uchylenia uchwał zaskarżonych przez powoda.

Sąd I instancji oddalając powództwo w zakresie uchwał nr (...) z dnia 4 marca 2013 r. zasadnie wskazał, iż powództwo w tym zakresie zostało złożone po upływie ustawowego terminu. Termin do ich zaskarżenia upłynął z dniem 5 czerwca 2013 roku. Zgodnie bowiem z art. 424 § 2 ksh w przypadku spółki publicznej, a pozwana spółka bezspornie należy do tej kategorii podmiotów, termin do wniesienia powództwa wynosi miesiąc od dnia otrzymania wiadomości o uchwale, nie później jednak niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały. Należy w pełni zgodzić się z Sądem Okręgowym, że terminy do wniesienia powództwa o uchylenie uchwał walnego zgromadzenia są terminami zawitymi prawa materialnego. Uprawnienie do zaskarżenia uchwały powództwem o jej uchylenie wygasa wraz z bezskutecznym upływem terminów wskazanych w art. 424 ksh. Powództwo wniesione z uchybieniem tych terminów sąd oddała bez konieczności merytorycznego badania sprawy. Wymaga zaznaczenia, że w art. 424 §2 ksh ustawodawca przewidział dwa terminy: miesiąc od otrzymania wiadomości o uchwale (pierwszy), zawsze jednak nie później niż trzy miesiące od dnia powzięcia uchwały (drugi). Jeśli akcjonariusz nie poweźmie wiadomości o uchwale w ciągu trzech miesięcy od dnia jej podjęcia, nie może już później zaskarżyć uchwały.

W doktrynie oraz orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że do skutków upływu terminu zawitego nie stosuje się przepisu art. 5 kc. Nie można zatem wygaśnięcia uprawnienia wskutek upływu terminu zawitego rozpatrywać poprzez pryzmat zgodności z zasadami współzycia społecznego czy społeczno-gospodarczym przeznaczeniem uprawnienia bowiem upływ terminu zawitego jest niezależny od woli stron, a tym samym nie jest uprawnieniem jakiejkolwiek strony. Takie stanowisko zajął m. in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 maja 2004 r. sygn. akt II CK 270/03. W związku z tym zarzut powoda dotyczący naruszenia 424 §2 ksh w zw. z art. 5 kc art. poprzez uznanie, iż powołanie się na upływ terminu do wniesienia powództwa jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jest całkowicie bezzasadny. Sąd Okręgowy trafnie oddalił powództwo wniesione z uchybieniem terminu.

Okoliczność co do terminu dowiedzenia się o treści podjętych uchwał przez powoda nie miała zatem w istocie znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w zakresie dochowania trzymiesięcznego okresu na zaskarżenie uchwały liczonego od dnia podjęcia uchwały.

Niemniej jednak zarzut bezzasadnego niedopuszczenia powoda do udziału w walnym zgromadzeniu nie jest trafny.

W tym zakresie należy podnieść, że pozwana jest spółką publiczną, której akcje są dopuszczone do obrotu na Giełdzie (...) S.A. Zasady uczestnictwa akcjonariusza w walnym zgromadzeniu spółki publicznej określają przepisy kodeksu spółek handlowych oraz przepisy ustawy o obrocie instrumentami finansowymi. Zgodnie z tymi przepisami listę akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu ze zdematerializowanych akcji, na okaziciela, sporządza się zgodnie z art. 406² § 6 kodeksu spółek handlowych na podstawie wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowym.

Wykaz akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu przekazywany jest spółce przez (...) S.A. i jest on w odniesieniu do akcji zdematerializowanych, a wszystkie akcje pozwanej spółki są zdematerializowane, wyłączną podstawą wpisania akcjonariusza na listę uprawnionych.

Jest w sprawie bezsporne, że otrzymana przez pozwaną spółkę z (...) lista osób uprawnionych do udziału w walnym zgromadzeniu spółki publicznej nie wymieniała powoda jako uprawnionego do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu zwołanym na dzień 4 marca 2013 r. na godz. 13.00, wobec czego powód nie mógł zostać umieszczony na liście obecności ani też uczestniczyć w tym zgromadzeniu.

Wbrew twierdzeniom powoda nie podjął on niezbędnych czynności w celu wzięcia udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z dnia 4 marca 2013 r., które miało odbyć się o godz. 13:00.

Rzeczywistą przyczyną niedopuszczenia powoda na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki (...) S.A. z siedzibą w W. zwołane w dniu 4 marca 2013 r. na godz. 13:00 było niezłożenie przez powoda do (...) drugiej dyspozycji żądania wystawienia imiennego zaświadczenia na Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, a w rezultacie (...) nie miał podstaw do wysłania do (...)komunikatu, że powód jest uprawniony jako akcjonariusz do uczestnictwa w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy wyznaczonym w dniu 4 marca 2013 r. na godz. 13.00. W tym zakresie Sąd Apelacyjny poczynił uzupełniające ustalenia na podstawie dokumentu przedstawionego przez powoda w toku postępowania apelacyjnego w postaci pisma (...) z dnia 22.12.2015 r. (k. 399).

Sąd I instancji prawidłowo ustalił również, że powód nie wnosił o zaprotokołowanie sprzeciwu do uchwały nr (...)Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. z dnia 7 października 2013 r. Okoliczność ta wynikała z zeznań notariusza T. C., sporządzającego protokół z przedmiotowego zgromadzenia jak i z zeznań samego powoda, który wprost przyznał, iż takiego żądania nie składał (k. 295 v.). Ponadto potwierdził w zeznaniach, iż miał świadomość konieczności zgłoszenia sprzeciwu dla możliwości zaskarżenia uchwał bowiem korzystał w tym zakresie z konsultacji prawnych. Sąd Okręgowy nie dopuścił się błędnej oceny dowodu w stosunku do dowodu z zeznań świadka S. K.. Z zeznań tego świadka Sąd ten wyprowadził prawidłowy wniosek, że powód nie zgłosił żądania zaprotokołowania sprzeciwu wobec uchwały nr (...).

Żądanie zapisania sprzeciwu powinno być zgłoszone w sposób jednoznaczny i stanowczy po powzięciu uchwały. Wymaganie przewidziane w art. 250 pkt 2 k.s.h. samodzielnie i w sposób wyczerpujący reguluje kwestię skutecznego zgłoszenia sprzeciwu. Stwierdzenie to znajduje zastosowanie również do zgłaszania sprzeciwów do uchwał walnego zgromadzenia spółki akcyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2006 r. sygn. akt I CSK 12/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2011 r. sygn. VI ACa 898/10). Sam zamiar zgłoszenia sprzeciwu, czy też wyrażenie dezaprobaty dla podjętej uchwały jest niewystarczające i nie może być postrzegane jako zgłoszenie sprzeciwu wraz z żądaniem zaprotokołowania tego sprzeciwu. Żądanie to musi być w sposób jednoznaczny wyrażone.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 381 kpc pominął wniosek powoda o dopuszczenie nowego dowodu z zeznań świadka B. D. (2) na okoliczność bezzasadności niedopuszczenia powoda do udziału w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu z dnia 4 marca 2013 r. (k. 533), albowiem powód nie wykazał, aby istniały obiektywne przeszkody do zgłoszenia tego wniosku na etapie postępowania przed Sądem I instancji. Ponadto stosownie do treści art. 227 kpc przedmiotem dowodu mogą być jedynie fakty sporne i istotne dla rozstrzygnięcia sporu. Tymczasem kwestia bezzasadności zachowania się pozwanego wobec powoda należy do sfery oceny zachowania a nie do sfery faktu. Ponadto fakt samego niedopuszczenia powoda do udziału w w/w Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy jest okolicznością bezsporną w sprawie.

Sąd Apelacyjny pominął także wnioski dowodowe powoda o przesłuchanie świadków R. Ż. i B. T. (k. 533), albowiem powód nie wykazał, aby istniały obiektywne przeszkody do zgłoszenia tych wniosków na etapie postępowania przed Sądem I instancji. Ponadto nawet ewentualne uchybienia w zachowaniu pracowników biura maklerskiego wobec powoda nie mogłyby spowodować odmiennej oceny relacji powód – pozwana spółka od oceny dokonanej w sprawie przez Sąd I instancji.

Mając na uwadze całokształt poczynionych powyżej rozważań Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 par. 1 i 3 kpc w zw. z art. 108 kpc oraz na podstawie par. 2, par. 10 ust.1 pkt 21 w zw. z par. 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie zaistniały podstawy do zastosowania w niniejszej sprawie przepisu art. 102 kpc. Przepis ten pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji życiowej strony stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu wypadków szczególnie uzasadnionych należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27.11.2013 r., I ACa 725/13, Lex nr 1409197). Biorąc pod uwagę okoliczności niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż w sprawie nie zachodził uzasadniony wypadek przemawiający za odstąpieniem od obciążenia powoda kosztami procesu.

Na podstawie § 19 i 20 oraz § 2, 10 ust. 1 pkt 21, § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu Sąd przyznał od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w W.) na rzecz pełnomocników procesowych z urzędu ustanowionych dla powoda wynagrodzenie za udzielenie pomocy prawnej, która nie została opłacona.